

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Helyben: Negyedévre 3 korona
 Pénzár: Negyedévre 12
 Pénzár: Negyedévre 5
 Pénzár: Negyedévre 20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Uászló József.

Egyesszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Tisza miniszterelnöksége.

Saját tudósítónktól

— okt. 27.

Tisza István grófnak miniszterelnökké történt kinevezése ma koránt sem keltett kellemetlen hangulatot még Tisza ellenesei körében sem.

Sőt el lehet mondani, hogy általában bizonyos megnyugvással fogadták mindenfelé, mert azt remélik, hogy a parlamenti békét hozza meg.

Fővárosi munkatársunknak alkalma volt ma Apponyi Albert gróf képviselőházi elnökkel beszélni, a ki az újabb nevezetes fordulatról ezeket mondta:

— Én teljesen objektíven nézem a dolgokat és *miként soha, most sem csinálok személyi politikát.* Mindent attól teszek függővé, hogy a *kilencses bizottság megállapodásai mennyiben maradtak meg?* Ugy értesülök, hogy bizonyos eltérések vannak az eredeti programtól. Miben áll ez az eltérés? *Lényeges-e vagy nem?* ez a kérdés. Rendkívül fontosnak tartom ezt már azért is, mert a *bizottság a felség jogokat és a nemzeti jogokat össze nem tévesztette* és a míg a felségjogokat a törvény értelmében teljes épségükben érintetlenül hagyta, a *nemzeti jogokból sem engedett.* Be kell várnai tehát Tisza megérkezését ő fogja megismertetni a dolgokat. Tisza különben ma este érkezik és a kilencses bizottság holnap délelőtt tíz órakor tartja meg záró ülését.

Ennyit mondott Apponyi,

A békét a szabadelvűpártban előreláthatólag megcsinálja Tisza.

Sőt azt tartják, hogy össze fogja forrasztani a szabadelvűpártot.

Szederkényiek ma délelőtt adták át a képviselőházat összehívó kérvényt Apponyi Albertnek, a kinél Szederkényi Bartha Miklós, Holló Lajos és Lovász Márton tisztelegtek.

Az ülést csütörtökön tartják meg.

Szederkényi-párt délelött küldöttség útján képviselőházban megnyújtani akarta kérvényt ház összehívásáról Apponyi kijelentette, hogy a kérvényt nem veheti át, mert mint kilencses bizottság tagja nem elnökölhet ülésen, melyen kilencses bizottság programját bíráló tárgyává teszik. Atvezette a küldöttséget Tallián alelnökhöz, ki a kérvényt átvevén kijelentette, hogy a *házat csütörtökre egybehívja.*

A felhivatalos Budapesti Tudósító jelenti:

Tisza István gróftól ő Felsége ma délelött a kabinet alakításával megbizta.

Tisza István gróf azok előtt, a kik őt fölkeresték, a következőkép nyilatkozott:

Ő Felségétől megbizást kaptam kabinet alakítására oly körülmények között, melyek parancsoló kötelességemmé tették, hogy a koronát és az országot közügyeink mai súlyos állapotában ne hagyjam felelős kormány nélkül. Az a program, a melyet a függőben levő katonai kérdések tekintetében a kormány elő fog terjeszthetni, a kilencses bizottság eddigi egyhangu megállapodásainak csak *aránylag lényegtelen módosításait* igényli.

Ez irányu kérésemet mielőbb elő fogom a kilencses bizottságnak terjeszteni és egyttal kérni fogom, hogy a módosításokat az *eredeti szöveggel együtt* terjessze a *pártértekezlet elé.* Ekkép mindenki hü képet alkothat magának azon módosítások hordereje felől, melyek szükségesek, hogy a *szabadelvűpárt kebeléből kormány alakulhasson* és az ország az anarchiától és a konfliktus veszélyétől megóvassék.

Reményem van reá, hogy az előterjesztett program *megnyugvást fog kelteni az országban* és reá fogja birni az *ellenzéket* is arra, hogy további *akadályt ne gördítsen a változatlan ujonclét szám és a költségvetési felhatalmazása elé.* Elsősorban ezen cél

békés elérésére fogok törekedni és csak ha az ellenzék magatartása tenné kikerülhetetlenné a harcot, fognám azt a *parlamentárizmus szellemével megegyező alkotmányos fegyverek igénybevételével* megküzdeni.

A felhivatalos Magyar Távirati Iroda szóról-szóra közli Tisza Istvánnak ugyanazt a nyilatkozatát.

Beavatott körökben hire jár, hogy a megállapítás stádiumában levő kormányprogram a kilencses bizottság munkálataitól lényeges eltérést nem mutat és hogy az előbbi az utóbbiban foglalt elvek egyikét sem adja fel. Csak a program megszövegezése okozta az eddigi nehézségeket. Tisza István gróf, valamint Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma délután 3 órakor térnek vissza Budapestre és Tisza István gróf a pályaudvarról azonnal a szabadelvű pártkörbe megy.

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak:

A magyar miniszterek és Tisza István gróf tegnapi közös kihallgatása tudvalevőleg délutáni 2—5 óráig tartott, hosszabb ideig, mint a hogy tervbe volt, mert délutáni 4 órára más ügyben a közös miniszterek, Goluchovski gróf Pitreich lovag altábornagy és Barrian báró szintén közös kihallgatásra voltak meghíva.

Lukács László pénzügyminiszter óhajára, a kinek egyedüli missziója, az ellentétek kiegyenlítése, a történetek után úgy látszik, sikerrel járt, a szabadelvűpárt kilencses bizottsága ma este 6 órára kitűzött ülését holnap délutánra halasztotta el s ebben az ülésben Tisza István gróf, mint kijelölt miniszterelnök, szintén meg fog jelenni.

Budapest, okt. 26. Tisza István a tegnapi koronatanács eredményét írásban adta a királynak, aki ennek alapján bizta meg őt a kormányalakítással. Ő felsége egyttal elfogadta Héderváry lemondását.

Bécsi politikai körökben remélik, hogy az új kormány hamarosan megalakul. Tisza politikai barátai meg van-

TOLNAI DÁNIEL

Debrecen, Piac-utca 49. szám
 o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olcso árak.

nak győződve, hogy Tisza semmit sem adott fel a katonai program lényegéből; és nemcsak megóvta a nemzeti jogokat, hanem határozott vívmányokat is hozott magával. Hir szerint Apponyit tárcával fogja megkínálni. Belügyminiszterségre Hieronymit emlegetik. Biztosra veszik Berzeviczy, gróf Zselénski és Nagy Ferenc miniszterségét. Allamtitkárokul emlegetik Pap Gézát, Bolgár Ferencet, báró Feilitzsch Arthurt.

A Pester Lloyd esti lapja szerint Tisza katonai programjában a módosítások lényegtelenek, úgy hogy nemcsak a szabadelpárt, hanem az ellenzék is megnyugodhat. A felségjogokra vonatkozó deklarációt, melyre oly nagy súlyt helyeztek, megtartották, egyetlen pont kivételével, melyet Apponyi sürgetésére vettek be a megállapodásba. Vajjon ennek kihagyásában a volt nemzeti pártiak eleegye znek-e, azt nem lehet tudni, de a kilences bizottság többsége bizonyosan beleegyeznek.

Tisza kijelentette, hogy csak akkor lát hozzá a kormányalakításhoz, ha programjához a kilences bizottság és a szabadelpárt hozzájárul.

Budapest, okt. 26. Tisza megérkezése után nyomban a szabadelpártkörbe hajtatott, hol éljenzéssel fogadták. Tisza kérésére Széll Kálmán azonnal intézkedett, hogy a kilences bizottság holnap délelőtt 10 órakor ülést tartson. Tisza jelen lesz és megteszi előterjesztéseit. A szabadelpárt szerdán este tart értekezletet, melyen a katonai program tervezetével fog foglalkozni.

A nemzetiségek ellenünk.

— okt. 26.

A nemzeti küzdelem porondján még egyre fokozódó elszántsággal mérik össze erejüket a korona és a magyar nemzet.

A harc esélyeit kezdettől fogva erősen befolyásolták a nemzetiségek úgy Magyarországon, mint a Lajthán tul. A csehek ismételtlen kifejezésre juttatták küzdelmünk iránti rokonszenvüket és közös akcióra szólítanak bennünket a közös ellenséggel szemben, a magyar hazában lakó nemzetiségek viszont titkon ellenünk kovácsolják a fegyvereket és nyíltan ajánlgatják magukat Bécsnek, a melynek politikáját ugyanaz a magyargyűlölet sugalmazza, a melylyel irántunk a nemzetiségek viseltetnek.

Hogy ezek a nemzetiségek milyen szemmel nézték kezdettől fogva a magyar hadsereg jogaiért folyó harcot, arról a sajtójuk folytonosan fölvilágosított bennünket s így tisztában voltunk vele. Komolyabban nem érdekelt bennünket a dolog, annál kevésbé, mert az állásfoglalásuk csak az ujságjaik útján történt, a melyekben most is épen olyan mosdatlan szájjal kiabáltak tele a világot, mint békes időkben.

Az utóbbi időben azonban valóságos rémhírek szárnyaltak arról a veszedelemről, a mely a nemzetiségek szervekedése révén fenyeget bennünket. Komoly ujságírók írták, hogy például a románok Erdélyben és Hunyad megyében fegyverkeznek, nyílt fölkelésre készülnek a magyarok ellen. Ha ezeknek a híreknek ilyen formában nem is tudunk hitelt adni az kétségtelen, hogy a papok és tanítók által izgatott román nép szervezve leskelődik a nemzeti küzdelem porondján harcveronalban álló magyarok mögött s alkalomadtán a bécsi kéz intésére magyargyűlölettel mérgezett parittyáival kész megostromolni a magyar nemzeti állam épületét.

Ez már komolyabb figyelmet érdemlő jelenség, kivált ha tudjuk, hogy a

többi nemzetiségek is beleártják már magukat a mi küzdelmünkbe. Az ugynevezett magyarországi szerb kongresszusi radikális párt a jövő héten a torontálmezei Karlovára nagy népgyűlést hirdetett, a melyen a Délvidék minden szerb nemzetiségű községe küldöttségileg fogja képviseltetni magát, tekintettel a gyűlésnek ama fontos tárgyára, a mely a magyar nemzeti jogainkért folytatott harccal függ össze. A szerbek ezen a népgyűlésen a mai politikai helyzettel szemben fognak állást foglalni, előreláthatóan nem a magyarok javára. Az 5 véleményük sem érdekelne bennünket tulságosan, ha nem látnánk a komoly szervezkedést, a mely ellenünk irányul.

Ezekkel a tényekkel tehát számolnunk kell, mikor nemzeti küzdelmünk haditervét megcsináljuk a jövőre. Tudnunk kell, hogy azokra az idegen ajkakra, a kiket a magyar haza anyatoje táplál, nemcsak hogy nem számíthatunk, de szervezkedve találjuk őket magunkkal szemközt. Ez tehát taktikai szempontból is fontos, mert a ki csatát akar nyerni, annak nemesak a nyílt ellenféllel kell számolnia, hanem azokkal is, a kik esetleg leshelyből, orozva támadnak rá.

Magyarország hitele.

Köztudomásu dolog, hogy a magyar állam hitele erős alapokon nyugszik, — mindamellett különösen az osztrákok minduntalan a legalaptalanabb támadásokat intézik ellene. E támadások célja, hogy a külföld bizalmát a magyar állam hitele iránt megrendítse s így az legyen az eredménye, hogy a külföldön elhelyezett zálogleveleket, állampapírokat s részvényeket az országba visszaküldjék. A másik államfél emberei ugyanis úgy számítanak, hogy ha az állam hitelét mindenféle rágalmak utján megrendítik, úgy a külföldi pénzemberek a hazai tőzsdére viszik az értékpapírokat s minthogy a hazai tőzsde nem lenne képes a külföldön elhelyezve volt nagytömegű érté-

Jób könyvéből.

Írta: Apór Dezső.

I.

Utolsó felvonás.

Az ötesztendő Ágnes a babáival játszik. Edes anyja valami kézimunkán dolgozik és időnkint az ablakon át a csobogó esőt nézi. Némelykor egy-egy nagy csöpp az ablak pátkányára hull, eleszszik a sikamjós bádagon a szerteséjjel folyva csöpög le apránként a földre.

A szomorú arcu, méléző szemü asszony leteszi a tüt a kezéből és fejét a hideg ablakhoz szoritja. Jól esik neki, hiszen a homloka ugyis lázasan forró. Aztán kitágult szemmel nézi a nagyokat koppanó esőcsöppeket.

— Kopp, kopp! — mondja az egyik. Miért nézel rám olyan szomorúan? Mert akkor is ilyen nagy csöppek hullottak a felhőkből, mikor ő elment? Én nem tehetek róla . . . igazán nem.

— Csobb! — szólal meg a másik. Visszajön, biztosan tudom, hogy visszajön. Csak várj türelemmel, te szomorú asszony. Karikák vannak a szemed alatt: — biztosan sirtál az éjjel is utánna . . . Azt mondd, hogy dolgoztál? Jól van. De biztosan sirtál is. Ne sirj! Én mondom, hogy visszajön!

— Csitt! Nem igaz, amit ezek itt

összefecsegnek. Egy szó sem igaz belőle! En láttam az uradat. Itt jött az utcán, a házatok felé tartott. Most már talán a kapuhoz is ért, vagy az ajtónál is van . . .

Az esőcsöppek, mit valami áradó folyam, elöntötték az ablak pátkányát. Szeles csöppek gurulnak végig a külső ablaktáblákon is, úgy, hogy alig lehet keresztüllátni rajtok. A csöndességben két csöpp beszélget: egyik a szomorú asszony szemében van, a másik pedig lassu folyással gördül végig az aklak táblán.

És mondja a könyesepp:

— Hová jutsz te, ha végigfolysz a ház falán és lekerülsz a földre?

És felel az esőcsöpp:

— Elvisz a csatorna a föld alá, ahol nem tipornak szét az emberek és nem piszkítja be a fényes ruhámát a sárga anyag, meg a feketéllő sár. A csatorna elvisz a folyóba, a hol találkozom a rokonaimmal. Sokat hallottam már a folyókról. Ott szinesebb a föld és nincs ember. Utálom az embereket! . . . A felhőben mégis azt beszélték, hogy a folyamban is lehet emberekkel találkozni csak azok nagyon sápadtak, a testük pedig puffadt. Nem is usznak, csak lomhán lógtatják le a kezüket és sodorja őket a sok vizesöpp, a hogyan akarja.

A könyesepp megrepeggett, mint a hogy a harmatot rezdíti meg a fűszálon a gyöngye szellő tavaszi reggelen.

— Brr! Ne beszélj erről. Ugy remegek ha rája gondolok . . . És mégis olyan jó lehet ott a folyóban, ahol csak viszi az embereket az ár magával és nem tudnak kiaról és nem éreznek semmit.

És lógtatják tehetetlenül a kezüket és az üveges szemeihez ütődnek a kis halak. Nemsokára én is látok ilyeneket.

Szólt a vizesöpp és végigfutott az üvegtáblán. A másik, alighogy meglátta ezt, ugyan úgy tett és végiggördült a szomorú asszony arcán.

II.

Kezdődik a regény . . .

A leány már tudta, hogy mi a szerelem, a fiu pedig nem. A leány már olvasott egy garmada regényt, a mikben sok szó esett az illatos, szagos levelekről és a forró, lázban váltott csókról, a diák pedig regények nélkül álmodozott arról az időről, a mikor végez és sárgára kopott tanteremben oktatja számve tésre, meg betűzésre valamelyik eldugott falu apróságait.

Igy történt, hogy a leány, mikor megismerkedtek, azt gondolta:

— Olyan félős ennek a fiúnak a tekintete. Könnyen elesavarhatom majd a fejét.

A diák pedig azt gondolta:

— Mikor holdas éjjeleken nem tudtam aludni, ilyen kékszemű, aranyos-

keket hirtelen átvenni s megfelelően elhelyezni, oly depresszió lenne a budapesti értéktőzsdén, mely nagy gazdasági kárral járna s így kerülő uton mintegy rákényszerítene az országot, hogy az osztrákok által diktált kiegyezést elfogadja s a külső országokkal kötendő vámszerződéseknél az osztrák álláspontnak magát alávesse.

Ez aknamunkának azonban nincs eredménye. Ha valaha, úgy most bizonyosodott be, hogy Magyarország hitele erős alapon nyugszik s hogy a külföldnek az állam hitele iránt táplált jó indulata s abba vetett bizalma, áskálódások s belpolitikai zavaraink mellett sem rendült meg. Pedig az osztrákok jól kiválasztották az időpontot, hogy mikor támadják meg a mi hitelünket. A hónapok óta tartó exlex állapot, a törvényhatóságoknak ama határozatai, hogy az adók behajtása iránt nem intézkednek, sőt hogy az önkéntesen fizetett adót sem fogadják el az állampolgároktól: mindezek azt eredményezhették volna, hogy a külföld bizalma Magyarország iránt megrendül. De ez eddig egyáltalán nem következett el. Semmi tudomásunk sincs arról, hogy külföldön zálogleveleinknek nem volna oly jó keletje, mint eddig, semmi tudomásunk arról, hogy zálogleveleinket, állampapirjainkat a külföld visszautasította volna, vagy épen nagyobb mennyiségben egyszerre bocsátotta volna piacra. Rég megszűntek azok az idők, mikor a külföld értékeinket ugynevezett exotikus papiroknak tekintette s csakis akkor vette, ha nagyon busás kamatozat hoztak, oly kamatozatot, a melyek legalább a kétszeresét tették ki ama kamatoknak, amelyeket a külföldi értékek a tőkepenzeseknek nyújtottak.

Valóság, hogy a mi értékeink a tőkéseknek nagyobb százalékot hoznak, mint a külföldiek, de ennek oka nem az államhitelezés ziláltsága, hanem az, hogy gazdaságilag még fejletlen ország vagyunk, mely hitelszerzés céljából a külföldi pénzpiacokra rá van utalva.

De hogy mily eszközökkel dolgoznak ellenünk derék osztrák szomszédaink, álljon itt a következő példa. Egyik legkomolyabb osztrák közgazdasági lap a magyar állam megrendült hiteléről szólván, többek között egy angol bankház körlevelét közli, melyet állítólag ez a bankház ügyfeleinek megküldött. A levél következőképp szól:

Pár hetet Ausztriában töltvén s ha onnét valamely véleménynyel tértünk haza, úgy ez az, hogy a magyar értékek tulajdonát föl kell adni. (?) Minden időközön keresztül Magyarország a fogások (Frics) országa volt. Egy nagyszerű homlokzat, ugyanannyi jelzalogteherrel, mint a hány téglá a tetőn. Az állam vesz kölesön, a városok, a vármegyék, a magánosok és hogy mindezt megfizessék, két kivitelikük van: gabona, mely semmi hasznat sem nyújt és záloglevelek, a melyeket busás közvetítési díjak mellett Franciaországban és Svájcban öntenek ki. Azonban mindennek vége lesz, Ausztriában a császártól (!) a parasztig torkig vannak s magyar tempóval, a határok a gabona számára el lesznek zárva, a mi megint a záloglevelek visszavételét fogja eredményezni Természetesen a magyarok a konkrét tények megvetésével ellenkezőt állítanak... A magyarok vagy az észszerűsége hallgatnak, vagy pedig értékeiken nagyon sokat lehet veszteni.

Igy szól ez az állítólagos körlevél. Ha egy elsőrangú közgazdasági lap nem közölte volna ezt a legkomolyabb képpel úgy egyszerűen mulatni lehetne ezen. — De így kötelességünk, hogy az ily állításoknak s az ily rosszakaratu tendenciáknak elle álljunk s tiltakozó szavunkkal az ily rémmesék elterjedésének útját vágjuk. Mindenekelőtt azonban meg kell jegyeznünk, hogy bár komoly közgazdasági lap hozta ez állítólagos angol bank-

ház levelét, mindamellett nem hisszük, hogy egy angol bankház ily tartalmu körlevelet intézett volna ügyfeleihez. — Ugy tudjuk, hogy az üzleti világban más hangon szoktak a bankcégek ügyfeleikkel levelezni, nem pedig ily szemenedett rágalomokkal telt epés hangon. Már maga a hang is azt mutatja, hogy komoly bancég ily körlevelet nem bocsájthat ki s a melyik mégis ilyet kibocsátott, az csak nagyon kétes existenciája let.

Már pedig ilyenek hála Istennek, Magyarország hitelének nem hogy ártanak, de néha még használnak is, mert figyelmesé tesznek bennünket arra, hogy derek osztrák szomszédjaink a kevésbé tisztességes eszközökhöz is folyamodnak, hogy céljukat Magyarország gazdasági kiaknázást elérjék. Hogy ezt nem fogják elérni, talán — nem kell bizonyítani, gondoskodik arról az államnak minden tekintetben szilárd hitele, de gondoskodni fog még halványozottabb mértékben a teljes valuta-rendezés,

KÖZIGAZGATÁS.

A jog és pénzügyi bizottság ülése.

— okt. 27.

A város jog és pénzügyi bizottsága tegnap délután Vecsey Imre v. főjegyző elnöklése alatt tartotta meg a múlt héten félbeszakadt s most folytatolagos ülését. A bizottság tegnapi ülését a városháza nagytanácstermében tartotta meg, s megjelent azon Kovács József polgármester is.

Jelen voltak még az elnökön és a bizottságban megjelent polgármesteren kívül:

Dr. Kola János, Dr. Fejér Ferenc, Komlóssy Dezső, ifj. Schwarcz Vilmos, Dr. Magoss György, Roncsik Lajos, Oláh Károly és Acél Géza bizottsági tagok.

A bizottság tegnapi ülésében 1-ször a városi nyomda önállósításának ügyét vette tárgyalás alá.

A bizottság szótöbbséggel elhatározta, hogy a városi nyomdát önállósítsák.

Előterjesztett ezután az önállósítandó nyomda üzleti szabályzata.

A bizottság az előterjesztett nyomdát üzlet szabályzattal általánosságban elfogadta.

Majd előterjesztett a nyomdai üzlet szabályzat részleteiben is. A bizottság a részletek letárgyalt részét is némi csekély módosításokkal elfogadta.

Előterjesztett a Bika szálló hiányaira vonatkozó főmérnöki jelentés, valamint Kardos László és társainak kérvénye is.

A volt bérlők ugyanis kötelezve vannak némely a szerződésben kikötött hiányokat a bérllet megszüntével saját költségükön eszközölni.

A bérlők azonban sokalták azt az összeget, amit a város az általuk kötelezett tatarozás fejében rajtuk követelt. — Már régebben azt kérvényezték hát, hogy ezen összeget méltányosságból szállítsa le a város.

A bizottság tegnapi ülésén aztán az e célból kiküldött bizottság a v. t. ügyszszel egyetértőleg 9311 korona 30 filléri javal mit legcsekélyebb összegge tatarozási kártérítésül a volt bérlőktől elfogadni. Ezt is csupán a természetes kopásnak legméltányosabb beszámítása mellett.

haju képet láttam a holdsugarban. Olyankor reggelre kelve mindig fájt a fejem.

A leány akkor volt tizenhat esztendő, a fiu pedig husz. Hosszas arcu, fényes kék szemü leány volt és szomorú tekintetü, barna haju fiu. Még az ismerkedésünk napján jó barátok lettek. A leány elmondta, hogy az apjának virágos boltja van, ami nagyon jó üzlet, mert a virág ingyen terem és sok pénzért adják el. Az apja vörös arcu, derék ember is ritkán van otthon, mert kertészkedik a virágok között. Az üzletben ő és a testvérei árulják a virágokat és az apja sokszor emlegeti, hogy ő nekik köszönheti, hogy olyan jól megy az üzlete.

Aztán a fiu fogott szóba. Gyorsan beszélt, mintha a tanára előtt állna és vizsgálznék, szinte maga is csodálkozott, hogy olyan folyékonyan megy a beszéde. A leány türelmetlenül hallgatta. Nem sokáig nem szólhatott. Mikor pedig látta, hogy a diák nem fogy ki a szóból türelmetlenül szakította félbe:

— És olyan büszke magyar asszony maradt az édes anyja a szükös özvegy-ségében is?

— Olyan.

Aztán, mintha mást gondolt volna, megkérdezte:

— Es szereti is az édes anyját?

A fiu csodálkozón nézet rája:

— Nem értem magát.

— Azért mondom, — folytatta a leány, mintegy magyarázólag — mert olvastam egy ilyen büszke, nemes asszonyról, a ki nem akarta a leányát színeshez adni, aki megkérte a kezét, pedig a leány nagyon szerette azt a férfit... Nem értem az ilyen emberek gondolkodás módját. Talán azért, mert az én apám nem volt nemes ember. Azt mondta egyszer az apám, hogy az nem ér ma már semmit, hát nem is busalkodom miatta.

— A diák ezt már nem hallotta. Elgondolkozva kérdezte:

— És mi lett avval a leánnyal?

— Milyen leánnyal? Akiről beszéltem? Nem is igen emlékszem már. Alighanem öngyilkos lett. Elég bolond volt, ha úgy tett. Különben se lehetett az igaz! Csak regény volt.

A diák gépiesen ismételte!

— Regény.

S jóleső megnyugtatóssal töltötte el, hogy újra, meg újra mondogatta:

— Regény... regény...

Dospoly János utódánál

figyelmébe ajánljuk a közönségnek, hogy a Dospoly János áruházából, valamint a Pályi István üzletéből atveti arukat, u. m.: ferfi-, női fehérműket, nyakkendőket gyári áron alul árusítjuk.

női ruha szövet, selyem karán és velen áruk, téli, nagy és kis kendők, pamut és cerna vásznak, továbbá férfi, női és gyermek (gyapju) alsó ruhák a legkitünőbb minőségben kaphatók. Különösen

Ezt a javaslatot a jog és pénzügyi bizottság is magáévá tette. Ezzel az ülés esti 6 órakor véget ért. A bizottság üléseit e hét folyamán folytatni fogja.

× **Virilisták névjegyzéke.** A tanács tegnap tartott ülésében kimondotta, hogy miután nem akarja a törvényhatóság önállóságát felfüggeszteni s azt sem akarja, hogy a törvényhatóság működése megszűnjék és miután a legtöbb adót fizetők névjegyzéke az 1903-ik évről egybe van állítva, felhívja az igazolóválasztmányt, hogy a jövő évi legtöbb adót fizetők névjegyzékét az 1903-ik évi névjegyzék alapján állítsa össze. Az igazoló választmány ez ügyben különben jövő hó 6. és 7-ik napjain ülést tart.

× **Polgári failletmény az 1903—04-ik évre.** A polgári failletményt az 1903 és 1904-ik évre az adókönyvek felmutatása mellett november hónap 1-jétől számítva méterenként 18 koronáért az arra jogosult polgárok immár kiválthatják. A ki váltás határideje 1904 évi február hónap leseje, de azt az epreskerti városi faraktárból 1904 évi február 15-ig mindig el lehet hordani. Az idej polgári failletményt a város a fancesikai erdőből már az ujonnan épült hidon át szállíttatja a faraktárba.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa tegnap reggel 9 órától délután fél 1 óráig Kovács József polgármester elnöklete alatt rendes tanács ülést tartott. Az ülésben a város tanácsa a felmerült folyó ügyeket intézte el.

× **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter a debreceni szobafestő, mázó és fényező, aranyozó és címestő segédek szakegyületének alapszabályait f. évi 86.179 sz. a. rendeletével jóváhagyólag láttamozta.

× **Mennyi lesz a dohány ára.** A helybeli m. kir. dohánybevéltő hivatal a város polgármesteri hivatalának tegnap megküldte az 1904. 1905 és 1906 évekre szóló dohánybevéltési árjegyzéket. — Az árjegyzéket a város polgármesteri hivatal 30 napra közzemlére függesztette ki, mely alatt azt minden érdeklődő a városi hirdetményi táblán megtekintheti.

Ádóztassuk-e meg ásványvizeinket?

— okt. 27.

Tagadhatlan, hogy a város, ha minden tekintetben haladni akar, kell, hogy a haladás eszközeiről is gondoskodjék. Mert a jó és tiszta utcai burkolat, a rendes világítás, a kulturális és közegészségügyi intézmények, mind sok pénzbe kerülnek. A törvényhatóságok arra törekednek tehát, hogy közkölségre oly adókulesot állapítsanak meg, a mely, míg egyrészt az egyenlőség elvére támaszkodik, a szegény embert és a középosztályt mégsem sújtja annyira.

Nem is jutott eszébe soha egyetlen egy törvényhatóságnak, hogy pl. oly fogyasztási cikkekre vessen ki fogyasztási adót, a melyre a nép minden rétege rászorul. Ilyen pl. a só, a gyufa, a kenyér.

A szeszt, a sört, a bort ám terheljék meg, mert eme szesz italok nélkül nemcsak, hogy el lehet az ember, de ezek még ártalmára vannak különösen a szegény munkás népre.

Nem úgy az ásványvizek! Debrecen talaja kedvezőtlen a jó ivóvíz tekintetében. A város százazreket áldozott már ártézi kutak furására a nélkül, hogy sikere lett volna. Erről ugyan nem tehet a város, az igaz. De nem tehetnek róla a polgárok sem, ha a város rossz ivóvíze miatt kénytelenek ásványvizet inni.

Hála a természetnek, hazánk bőségesen elvan látva kitünőnél kitünőbb ásványvizekkel, miket a nagyközönség fogyaszt is. De ki állíthatja azért, hogy a Szolymai, Bikszádi, vagy Borszéki stb. ásványvíz fényűzési cikk? Itt van pl. a Salvator forrás, unikuma nemcsak hazánkban, hanem az egész osztrák és magyar monarchiának Ámde állítható-e, hogy a Salvator fényűzési cikk? Ezen lithion tartalmu víz áldás a szenvedő emberiségre nézve.

Kérdem már most: tanácsos-e ezen elég drága vizeket még jobban megdrágitani?

Az ugynevezett szódavíz szikvizet már ma a napszámos is issza. És miért ne igya, mert jó, egészséges és olcsó! A szegény embernek nem jut Mummra, Dominó sectre, Litke és Törlei-féle pezsgőre. Miért drágítsuk meg neki még azt a kis szikvizet is?

Am ha adót akarnak kivetni az ásványvizekre, vessék ki azt a külföldiekre, a Gieszhubelre, a Seltersre, a Krondorfira, a Guberre, a Rouceegroina, a Levikóira, mert a mi Csizi vizünk elég jó. Adóztassák meg a pilseni sört, a pezsgőborokat, az idegen italokat stb.-t, de a belföldi ásványvizeket és a szikvizet ne bántásák, mert ezzel csak ártanak a közegészség ügynek.

Kuthi Zsigmond.

H I R E K.

Napló.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnepen Nöegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelő 7—12-ig és délután 2—6-ig.

* **A szegedi zarándokok itthon.** A szegedre zarándokolt debreceni diákok egy része tegnap d. u. fél 4 órakor haza érkezett. Az itthonmaradottak zászlóval mentek elibök a vasuti állomáshoz, a hol Németh Vince intézett hozzájuk meleghangu üdvözlő beszédet. Harsányi szénior válaszolt s átadta szeged közönségének üdvözlőt. Aztán a főutcán végig mentek egyenesen a szabadságszoborhoz, a melynek talapzatára Harsányi lendületes beszéd kíséretében letette azt a csokrot, a mit a szegedi nők adtak a debreceni diákoknak. A Kossuth Lajos szobrához ide zarándoklóknak — a szegedi honleányok. Aztán elszórtak barátaik kíséretében kiki haza — pihenni a nagy ut és a sok ünneplés fáradalmait. Ugy beszéltek, hogy körülbelül 15 lakomán vettek részt 6 nap alatt. Minden község és város határában díszes fogadtatásban volt részük, a mely legnagyobb mérvet természetesen Szegeden öltött. Messzire elibök mentek, aztán megvendégelték őket magyarosan, magánházakhoz elszállásolták. Nagynemesség között helyezték el koszorújukat a Kossuth szobrát, mely alkalommal szintén Harsányi szénior mondott lelkesítő szép beszédet. Tegnap éjjel aztán 1 órakor vonatra ültek s d. u. fél 4 órakor haza érkeztek jó egészségben, sok szép

emlékkel eltelve szívükben. Többen az éjjel érkeztek, néhányan pedig haza is gyalog fognak jönni.

* **Az ékszerlovajokat elfogták.** A Revitzky József kárára elkövetett nagy ékszorlopás tetteseit tegnap elfogta a rendőrség. A gyors eredmény annak köszönhető, hogy a rendőrség mindjárt a helyes nyomon indult el. Ugyanis feltűnt a betörésben igen sok oly körülmény, mely arra engedett következtetni, hogy a rablást csakis a házi viszonyokkal teljesen ismerős egyén követhette el, nevezetesen a pincében levő élesztár feltörése, a házőrző eb nyugodt magaviselete, továbbá az, hogy a tettes négy szobát tört fel, mindamellett ezekben a szobákban a kutatásnak semmi nyomát nem lehetett észre venni, csak az ötödikben, melyben az ékszerek voltak, fogtak a fosztogatáshoz, végül az illető nyomtalan és észrevétlen eltűnése a mindig bezárt házból: ezek mind oly körülmények, melyek csak a házi viszonyokkal ismerős tolvaj működését igazolták. A nyomozás tehát első sorban a házban alkalmazott Illés László hetesnél kezdődött és hogy helyesen, azt a bekövetkezett gyors eredmény bizonyítja. A hetes zavart feleleteiből kiindulva, a gyanu Revitzkyék egyik elbocsátott inasa ellen fordult, ezért Dobos rendőrbiztos Tura — szabolcsmagyei — községbe, Bardócz rendőrbiztos pedig Nagyváradra utazott, hogy a házban régebben alkalmazott és lopásért H.-Nánáson két ízben is elítélt Takár Dénest elfogják. Dobos biztos oly ügyesen járt el, hogy még tegnap elfogta Takárt és vele együtt megkerültek az összes ékszerek és a pénz nagy része is. Végh Gyula h. főkapitány tegnap d. u. kihallgatta Takárt, a ki azt vallotta, hogy az ékszereket a házban lakó Illéstől kapta. Ezzel szemben Illés mindent tagad. Mind ketten a rendőrség börtönében vannak.

* **Esküvő.** Fényes esküvő volt vasárnap délután a zsidó templomban, hol a polgári házasságkötés után Turai Miklós vasuti hivatalnok, Turai Farkasnak, a város egyik ismert derék polgárának szép reményű fia és Scheer Margittal. A díszes esküvőn nagy közönség jelent meg s a fiatal párt a két család rokonai, ismerősei, tisztelői köréből számosan üdvözölték.

* **Arviz M.-Szigeten.** Máramaros-Szigetről írják lapunknak: Az Iza folyó áradása annyira veszélyezteti a város egy részét, hogy már a város szélső kertjeit mossa a nagyobb víz. Az Iza szabályozása égető szükséggé vált, mert más oldalt a Tisza vize is szorongatja a várost, úgy hogy nem is nagy áradáskor az országutat veszélyezteti a víz és gyakran a vasuti töltést is. A földművelésügyi miniszter most 12,000 koronát ulaványozott ki az Iza szabályozási költségeire.

* **Eljegyzés.** Rosenfeld Mór helybeli terménykereskedő leányát Szerénát eljegyezte Fodor Fülöp Budapestről. Az eljegyzés örömehez rokonok és jóismerősöki szerencsekívánata fűződik.

* **Értesítés.** A debreceni alsófoku iparostanuló iskola téli tanfolyamán a rendes tanítás november 1-ső napján veendi kezdetét, felhivatnak az építő iparral foglalkozó mester urak, hogy tanulóikat e hét folyamán az igazgatói irodába irassák be és a rendes tanítási időre becsásák el. Az ipariskola igazgatósága.

* **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara kerülete kereskedőinek és iparosainak figyelmét felhívja az alábbi pályázatokra.

A szlatinai főbánya hivatal pályázatot nyit különféle termény, fa, kötél és olaj áru cikkek szállítására. Bánatpénz 5 százalék. Pályázati határidő november 5. A cs. és kir. szabadalmazott kassa—oderbergi vasut igazgatósága különféle méretű, nagyságu és minőségű fák szállítására pályázatot hirdet. Lejárat november 15-ike. Bánatpénz 5 százalék. Az aradi üzletvezetőség pályafentartási fák szállítására árajánlati versenytárgyalást tart ki. Véghatáridő nov. 10. Bánatpénz 5 százalék. A máv. igazgatóság egy darab gőzkazán előállítására pályázati versenytárgyalást tűzött ki. Véghatáridő nov. 17. Bánatpénz 5 százalék. A depr. cs. és kir. helyőrségi élelmezési bizottság hus és fűszerárak szállítására pályázatot irt ki. Ajánlatok nov. hó 9-éig nyújtandók be. Bánatpénz 5 százalék. A felsorolt pályázatok iránt érdeklődőknek a kamara szivesen ad bővebb felvilágosítást.

* **Jogászaink sakkversenye.** A debreceni jogászok közül azok, kik a sakkjátékot kedvelik, elhatározták, hogy az idén is, mint tavaly, maguk közt sakkversenyt rendeznek. A versenyt, a melyre díjképen eddig 150 frt. összeg áll rendelkezésünkre különböző adományok folytán, decemberben tartják meg. Még pedig ha a tanári kar megengedi, a kollegiumban, ellenkező esetben a Hungária kávéházban. Eddig körülbelül 15 jogász jelentkezett versenyre, de még többen is szándékoznak nevezni.

* **A legnagyobb nyomoruság.** Nagy teher a szegénység, mely földre sújtja az embert. De minden földi kinszenvedés közt az a legfájdalmasabb, mikor az édes anya irtó szegénységben kénytelen megválni gyermekétől, mert nem tudja neki megszerezni a legszükségesebbet, a mindennapi kenyeret. Ilyen inségében egy szegény özvegy asszony, Fehér Sándorné a ki a Kórház-utca 1. sz. házában lakik örökbe szeretné adni Róza nevű 11 éves, törvényes gyermekét. Jó szívű, jó módu emberekhez fordul, a kik hajlandók volnának a leánykát elfogadni.

Regény egy kis jegyzőkönyvben. Egy kis zsebkönyv került a rendőrségi talált tárgyak közé a napokban. Névtelen kis jegyzőkönyv, de egy egész regény van benne. Voltaképpen pedig egyszerű kiadási tételek foglaltatnak a kis jegyzőkönyvben. A nyájas olvasó azonban röviden hozzágondolhatja a kiadási tételekhez a regényt, vagy a tragikomédiát. A számok és azok sorrendje világosan beszél. Minden magyarázat fölösleges. Kiadás. Szept. 11. Apró hirdetés (Gépirónő keresztetik) 30 krajcár. 13. Előleg Bettike kisasszonynak (heti bér) 8 frt. 30 kr. 14. Új szék Bettike kisasszony részére 6 frt. 15. Virág Bettike kisasszony részére 25 kr. 18. Rózsa Bettike részére 5 forint. 20. Heti fizetés Bettike kisasszonynak 16 frt. 22. Cukorkák Bettike kisasszony részére 2 frt. 22. Virágok feleségem részére 25 kr. 24. Reggeli Bettike kisasszonynak 2 frt. 50 kr. 26. Kalap Bettike kisasszonynak 15 frt. 27. Heti fizetés Bettike kisasszonynak 25 frt. 27. Színház és vacsora Bettike kisasszonynak 9 frt. 30. Színházkabát feleségem részére 85 frt. 30. Selyemruha anyósom részére 55 frt. 30. Apró hirdetés (Idősebb gépirónő keresztetik) 30 kr.

* **A lelkiismeretes nagyapa.** A tulságos lelkiismeretesség nagyon sokszor mulatságos, hogy ne mondjuk, nevetséges színben tünteti fel az embereket, a mint különben ez az eset is bizonyítja. Az Arad felé induló gyorsvonat egyik másodosztályú kocsiában nemrégiben egy öreg ur szállott be. Vele utazott kilenc éves kis unokája is, a kinek a nagyapa. a szabályzat értelmében, féláru menetjegyet váltott. A gyorsvonat vigan robogott tovább, a mikor egyszerre hirtelenül nyílt pályán megállott. Valaki megrántotta a vészféket. Az utasok között természetesen nagy lett a pánik, senki sem tudta, micsoda baj eshetett. A kalauz gyorsan végigszaladt a kocsikon, míg

vége megtalálta az öreg urat, a ki még akkor is kezében tartotta a féket. A mikor a szerkezetet helyreállította s a vonat megindult, a kalauz természetesen megkérdezte az öreg urat, hogy miért rántotta meg a vészféket. A nagyapa erre a következőket válaszolta:

— Az unokám ebben a pillanatban töltötte be tizedik évét. Csak rá akartam fizetni a féljegyre, hogy az államvasutakat meg ne csaljam.

* **Halálozások.** A tegnapi és tegnapi előtti napon meghaltak a következők. Grósz József izr. 7 hónapos, Bleier Róza izr. 17 hónapos, özv. Kopányi Károlyné ev. ref. 61 éves, Nagy Eszter ev. ref. 30 éves, Busi Juliánna ev. ref. 2 éves, Piki Sándor ev. ref. 32 éves, Szavadics József róm. kath. 20 hónapos, Szabó Mihály ev. ref. 17 hónapos, Sipos András ev. ref. 69 éves.

Amerikai humor.

— Oh mennyire csalódtam benned. Valamikor azt hittem, hogy te szőcnyen bátor ember vagy.

— Ez bizonyára akkor volt, amikor megkértem a kezdetet.

— Képzeld csak, tévedésből a gyermekeknek adtam a kutya eledelét s a kutyának adtam a tortát, amit magam készítettem. Szaladj, kérlek, gyorsan orvosot!

— Nyugodj meg, édesem, majd inkább az állatorvost hívom.

— Kifizetik magukat azok a drága zongoraleckék, amiket ön a leányának adtat?

Meghiszem azt; épp az imént vettem meg a szomszédom házáat 3000 dollártért. Egy hónappal előbb még 8000 dollárt kért érte.

* **A keleti Páris.** A románok szeretik fővárosukat a Kelet Párisának nevezni első tekintetre ez a név jogosulnak is látszik. Széles, fákkal szegélyezett boulevardok palotaszzerű házakkal és villamos világítással, előkelő külsejű főutcaik szép épületekkel és ragyogó kirakatokkal, fa és aszfaltburkolat, fényes fogatokkal, modern eleganciával öltözött közönséggel bármely nagyvárosnak becsületére válható mozgalmas és lüktető élettel, — ilyen Bukarest. Kehésbbe világvárosiasak a némileg elhanyagolt mellék utcák és a távolabb eső külvárosok a maguk nyomoruságos házaival és piszko kövezettel utcaival, ahol az ember szinte elsüllyed a porban vagy a sárban. Ezek már egészen keleti hatást tesznek a szemlélőre. Pár hét óta vörheny pusztít Bukarestben s ez alkalomból a város egészségügyi bizottsága szemlét tartott valósággal borzalmas fölfedezéseket tett. A város egyik távolabb eső negyedének külső periferiáin szegény, rongyos cigány családok táboroznak, akik nyomoruságos sáfraikat köröskörül a gödrök körül üttették fel, hová le szokták rakni a város szeméjét. Nincs toll, mely híven leírhatná a renyhe piszoknak; azt az orgiáját, amelyben az emberek élnek s azt a döglöves levegőt, amelyet beszívnek. Munkájuk abból áll, hogy a szemétdödröket felturkálják s mindenféle értéktelen holmit halászatnak benne, amiket vagy megtartanak maguknak, vagy eladják az ószeresnek, aki e dolgokat aztán újra közforgalomba hozza.

Döglött állati testek, amik sűrűn találhatók itt a szemeten, e szeáencsétleneknek legkeresettebb tápláléka, a lakása pedig e koldusnépnek a legiszonyatosabb fertőző betegségeknek elpusztíthatlan melegálya. Így élnek és halnak az emberek Kelet Párisában.

* **Rövid hírek.** *Fiók pokol.* A párisi földalatti villamos vasuton ismét tűz volt, tegnapelőtt reggel. Baleset nem történt mert a vonatok még nem közlekedtek. — *Leugrott a vonatról.* Abrahám Sala-

mon vasuti hivatalnok leugrott a robogó vonatról, mert a szegedi állomáson nem arra szállt fel, a mely az ő utazásának célja felé haladt. Az ugrás azonban szerencsétlen volt, mert a sinek melletti kerítésnek vágódott, a honnan épen a vonat alá hanyatlott, egyik lábát a kerekek elválták, esésközben pedig karját törte. — *A virtus.* A Szeged melletti Kisteleken Kucsera Imre agyonszurta Barna János juhászlegényt, mert birkáit keresztülhajtotta az ő földjükön. — *Eredményes betörés.* Nagy József hetes egy ablak bezuzása után bemászott Steiner Sándor nagyvárad bodegás üzletébe s onnan 850 kor. készpénzt, 530 szivart, aranyórát, különféle enni és innivalókat elemelt. De öröme nem tartott soká, mert hamarosan elesípték. — *Gyors borotválás.* Olaszországban Aletrandó Costaria coneghanoni borbély egy fél perc alatt borotválta meg egy embert.

* **Férfi és női kalapok készítését,** valamint átalakítását a legjobb kivitelben végzi Békés Lajos kalapos műhelye Piac utca 44. sz. az udvarban.

* **Sok pénz takarítható meg,** ha köcsönügye a legolcsóbb helyen eszközölte tett ki. Rác BÉla bankirodája 26 pénzintézettel van összekötötésben, a szükséges iratokat beszerezni és megbízóinak kölcsönét a legolcsóbb banknál szerzi meg. Bővebbet v. bélyeg ellenében lefelben is bárkinek. Iroda, Debrecen Csapó u. 12.

* **Kaiser Salamon Debrecen, Hatvan-utca 2. szám.** Részletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatárak, fehérneműek, férfi, fiu és leányruhák, tükör és képek raktára.

* **A tifusz járvány ellen legbiztosabb**ban óvakodhatunk, ha avasujfalusi Oroszlánvizet iszunk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyuviz minden bacillus tól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolcsóbb savanyuviz. Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedüli. Schwartz-féle dohánytözsdeben Piac-utca 29. a városházával szemben.

* **Indiai és fekete Orosz karaván** teák eredeti csomagokban kapható — *Mentze Henrik* Ujdonságok áruházában Piac és Szt.-Anna u, sarkán, nagy választék tea és gyors főzőkben, olcsó szabott árak!

Az Arany Bika kávéházában ma este Rác Károly zenekara játszik.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Okt. 27. kedd: *A madarász*, daljáték. (B.)

Okt. 28. szerda: *Casanova*, daljáték. (C.) nő

Okt. 29. csütörtök: *Patyolat kisasszony* színmű. (A.)

Okt. 30. péntek: *Patyolat kisasszony*, színmű. (B.)

Okt. 31. szombat: *A drótos tót*, daljáték. (C.)

Nov. 1. vasárnap: délután: *Dózsa György* szomorujáték, — este: *Fifi*, daljáték, először.

— (A színigazgató h iradása. Kedden kerül színre „A madarász” című operett, a legutóbbi szereposztásban.

Szerdán az előre hirdetett. Casanova helyett Brioux 3 felvonásos színműve a Patyolat kisasszony kerül színre másodszer.

Vasárnap este lesz a premierje Schwimmer Aurél 3 felvonásos operettjének a „Fifin“-nek. Az operett jobb szerepeit Felhő Rózsi, Krémerné Lili, Ráthonyi Tilla, Havasi Szidi, Püspöky Rózsi, Krémer Jenő, Mezei Andor, Faragó Ödön, Iványi Antal és Szilágyi Aladár játsszák.

Strausz József „Tavaszi“ című operettjéből a zongora próbák annyira előre haladtak, hogy az igazgatóság a jövő hó elejére kitűzte az operett premierjét.

Fadrusz János halála.

Távirati tudósítás.

Budapest, okt. 26.

Fadrusz János váratlan halála mély gyászba borította a magyar művész világot.

Fadrusz eddigi alkotásai, különösen kolozsvári Mátyás-szobra, oly nagy szabásu remek, és Fadrusz szelleme, műveiben megnyilatkozó egyénisége oly erősen nemzeti volt, hogy tőle méltán várhattuk a magyar szobrász-művészet új korszakának megteremtését abban a nemzeti irányban, melynek Izsó halála óta Fadrusz volt leghivatottabb folytatója.

Fadrusz naphegyi házában ma kora reggel óta egymás kezébe adták a kilincset a halottlátogatók, a nagy művész kartársai és azok az emberek, akiknek a jószívű mester sok éven át pártfogója volt.

A látogatókat az elhunyt kis felesége, (a mint ő nevezte életében) fogadja és hangos zokogással vezeti be a háló szobába, a hol a kiszendett művész nyugszik.

A halott mester arca a kiállott rettenetes szenvedések után olyan, mint a sárga márványkő, a melyből életében szobrot faragott. A szobrokat alkotó mester, most úgy tűnik fel, mintha maga is szobor lenne, örökre elköltözött belőle a lélek.

Kezeiben kis faragott keresztet tart, a mit a felesége tett oda.

Fadrusz vasárnap délben még ebédet kért, melyet jó ízűen fogyasztott el. Ebéd után azonnal lefeküdt, de nem tudt aludni. Három óra tájban jóságos szeretettel nézett körül övéin és mondomta:

— Édeseim, jobb volna nekem már meghalnom. Nagyon fáradt vagyok és úgy reszketek.

Lefeküdt és elaludt, egészen öt óráig. Akkor felnyitotta szemét és megkérte a feleségét, hogy az üveg spanyol falat borítsák föléje s nagy erőlködéssel kezével áldást intett, de már nem beszélt. Elaludt ismét és többé nem ébredt föl.

A halottat a Képzőművészeti Társulat temetteti el és a temetés valószínűleg szerdán délután lesz és pedig a család egyenes kívánságára a naphegyi műteremből.

Az özvegyhez már ma tömérdek részvétirat érkezett, köztük Kecskemét város alábbi távirata:

Városommal együtt mély fájdalommal gyászolom a kialudt lángszellemet. A nagy csapás súlyát osztatlan részvétünk enyhítse.

Kada, polgármester.

Kecskemét városa ép 8 nappal ez- előtt rendelte meg Fadrusznál Kossuth és Rákóczi szobrát.

Kolozsvárról táviratozzák lapunknak: Fadrusz János halála megrendítőleg hatott az egész városban. A középületekre gyászlobogókat tűztek ki s a városi tanácsot rendkívüli ülésre hívták egybe, a mely ma délelőtt folyt le. Ezen az ülésen elhatározták, hogy az özvegyhez részvétiratot intéznek és a korán elhunyt művész temetésén a város küldött-ségileg képviselteti magát, a ravatalra koszorút helyez, a gyászeset alkalmából a Mátyás-szobor talapzatát gyászlepellet borították be.

Pozsonyból táviratozzák lapunknak: Fadrusz János halálhíre itt nagy részvétet keltett. A városi tanács ma összeült és elhatározta, hogy azon esetre, ha Budapesten másképp nem intézkedtek, Pozsony nagyszülőitjét a város saját költségén idehozatja és diszszirba temetteti. Ha Budapesten temetik, a város küldött-ségileg képviselteti magát és koszorú helyez Fadrusz koporsójára. Brolly Tivadar polgármester délelőtt Budapestre utazott, hogy az özvegynek a város nevében kondoleáljon és a temetés ügyében szükséges intézkedéseket megtegye.

TÁVIRATOR.

A bileki ezredes elítélése.

Budapest, okt. 26. Egy utcai lap, melyből kevesebb megbízható újságok merítik értesüléseiket, azt írja, hogy Grünzweig ezredes, a ki a végzetes bileki menetelést vezette, a legfelsőbb katonai törvényszék két évi fogságra s rangjának elvesztésére ítélte. Illetékes helyről jelentik, hogy a bécsi hadügy-minisztériumba még nem érkezett hír Grünzweig elítéléséről.

Egy millió koronás család.

Budapest, okt. 26. Friedmann Adolf, Ó-Budavára fővárosszerte ismert igazgatóját a rendőrség tegnap este a Bécs felől érkező 9 órai gyorsvonatnál Amerikában elkövetett több rendbeli csalása miatt letartóztatta. A letartóztatott Fridmann Adolf Amerikában a Heumilton A. Edmond-cég kárára 100,000 dollárnyi, a Froderik Viktor és Achilles cég kárára szintén 100,000 dollárnyit, továbbá a Horovitz Herman marienbádi cég kárára is nagyobb összegű csalást, összesen mintegy egy millió korona értékben követett el. Friedmann visói születésű, 46 éves nős, több gyermeke atyja. Letartóztatása a fővárosban nagy feltűnést keltett. Ma délelőtt 10 órakor a rendőrség az ügyesség fogházába kísértette Friedmann.

Gabona tőzsde.

Budapest, okt. 26. Buzakinálát jó, vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 46,000 métermázsa kerü forgalomba kösben néhány fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek kedvezők. Idő: esős.

Buza októberre	7.60—61
„ novemberre	6.73—74
Rozs októberre	6.25—26
„ novemberre	6.54—55
Zab októberre	5.42—43

Regénycsarnok.

A tejtetvéz.

Harmadik rész.

(Folytatás.)

Savinien korán reggel megreggelizett és az erdőn keresztül szintén a kápolna felé vette útját, amelynek csillogó harangszavát már messziről hallotta. Az erdő teljes tavaszi pompájában volt, virágba borult futóárkok mentén gyönyörű zöldelő tájakra nyílt a kilátás: egymással váltakozó zöldelő hegy-szakadékok, tündöklő tavak, verőfényben uszó tisztások, amelyek vidám mókusok fáról-fára ugrándoztak, Lassaként megritkult a fasűrűség, egy tó sima, azurkék tükre csillogot, nádasok, nyírfák és cserjék keretében. A tó szélénél kis vadász kunyhó szalmatetője sötétlett, mellette egy félig mocsárba merült eső-nak.

Időről időre meg-meglocsant a víz és egy szárcsa vetette fel karcsu nyakát. Körülnézegetett és újra a víz alá merült.

Savinien kéjjel élvezte az erdei tájkép szépségeit. — Jó kedve volt, mert nagy gondtól szabadult meg. Miatán hosszú ideig hiába kísérlette meg, hogy az apa megnyissa előtte a pénzes fiókját, végre megkapta a szükséges ut- ravalót, melyre szüksége volt, hogy párisi életét meg folytathassa. Ugy számított, hogy néhány nap múlva visszatér Quartir Latinba, de előzőleg ki akarta elégíteni forró vágyát, mely tüzet gyújtott lüktető ereiben.

A tölgyek és bükkök lombzata alatt az erdei utakon, a hol a piros gyűszűvirág, a taronya, a majoranna buja virágai illatoztak, tejtetvérenek képe lebegett előtte az ut minden kanyarulatánál, üdén mint tavaszi gyöngyvirág bokrétája, karcsun, mint a gyűszűvirág szára. Eszébe jutottak a paplakban tett látogatásai, a mikor látogatásai, a mikor Vitalinet különböző háztartási teendők közepe lepte meg, amint a félig nyitott bluzból kifehérelt selyembőrű nyaka, felgyürt ujjai alól pedig formás karjának gömbölyded, gyönyörű, idomai fehérlettek. Ez emlékek hatása alatt ilju vére lángra gyulva és forrón lüktetett ereiben, és szíve csordultig megtelt édes kéjjel.

Ebben a pillanatban kiért az almafákkal beültetett mezőre, a hol az erdő szélén égnék emelkedett a kápolna új tornya, egy nagy gránit medence szomszédságában, a melyből a csodatévő forrás eredt. A mise megkezdődött már és a „kirie eleison“ csengő dallama felzendült a karénekesek ajkán.

A remetelak felé vezető bükkfasorban a legkülönbözőbb járművek sorakoztak a bekerített hely köré, a hol az Isten szabad ege alatt ünnepelték a szent misét.

Többnyire asszonyokból és gyermekekből állt a hívők serege és a világos ünnepelő ruhák közepett sötét foltokként feketéltek a papok és kispapok revedái.

Néhány kiváltságos hívőnek jutott csak az a megtiszteltetés, hogy számukra fentartott karosszékekben ülve hallgathatták végig a misét, a többiek, úgy ahogy, leheveredtek a föbe.

Savinien Vitalinet kereste a hívők sűrű tömegében és csakhamar reá is akadt.

Egyszerű szürke ruha simult győ-

nyörű idomaira és sima kerek szalma-
kalap vetette árnyékát kristály tiszta-
ságu szemére, — rózsás arcára és —
szabályos, márványmetszésű orrocská-
jára.

Savinien ügyesen melléje frakodott
és már meg is akarta szállítani, de a
fiatal lány megsejtve e szándékát, mely
egy cseppet se volt összhangzásban az
ünnepélyes alkalommal, szigorú pillan-
tással rendre utasította, aztán szüzi-
esen lesütött hosszú selymes pilláit és mélyen
meghajtvá magát egészen elmerült imá-
jában.

(Folyt köv.)

VAROSI SZINHAZ

Ma, okt. 27. kedden bérlet (B.)

A madarász.

Daljáték 3 felv. Zenéjét szerző: Zeller.

Személyek:

Mária, választó fejedelelnő	Ráthonyi Tilla
Adólaide, udvarhölgy	Havasi Szidi
Mimi	Virághátné
Csörsz báró	Szilágyi Aladár
Szaniszló gróf	Karacs Imre
Adám	Mezei Andor
Postás Milka	Felhő Rózsi
Jutka, esaposleány	Püspöki Rózsi
Kasskó, professzorok	Faragó Ödön
Lasskó	Krémer Jenő

Nincs többé szobafüst!
Minden kéményt megjavít!

15.000 darab forgalomba!

A
JOHN-fele
SZABADALMAZOTT
KÉMÉNYTOLDÓ.

Olcsó és célszerű!

Egyedárusítás
LUKÁCS VILMOSNÁL,
Hatvan-utca 5.

Donogán és Somossy

KUNZ JÓZSEF és Társa utócai,

Debrecen,
Kistemplombazár.

Ujjonnan átalakított divatáruház.

„Menyasszonyi kelengye“

Vászon. Készfehérnemű.

„Külön szőnyegosztály.“

Agy és Asztalterítők, Fügönyök,

Butorszövetek, Cuszlábtörlek,

Flanelltakarók, Lópokrócok.

„Linoleum.“

Olcsó szabott árak!

Kérjük kirakatainkat megtekinteni

Köszén- Bánya.

KRAUS J. KÁROLY, Budapest.
Dorottyaú. 6

Vezérképviselője a
Compagnie des Vines de Transylvanie-nek
szállít legkiválóbb minőségű
egeres-i

akna és darabszenet

bármely magyarországi vasútállomásra
a legolcsóbb áron.

E szenet már nagyszámu gőzmal-
mok, gyárak, tégláégetők, gazdasági vál-
lalatok, szállodák és magán fogyasztók
teljes melegegedésükre használják.
Szenkereskedők előnyösen árusíthatják.

Üzlet áthelyezés végett

rendkívül

leszállított árak!

Kalapok, cipők, ingek, nyak-
kendők, gallérok, kézelők, ha-
risnyák, zsebkendők, esőernyők,
péncz-, szivar-, cigaretta- és do-
hánytárcák, zsebkések, ollók,
gyermekjátékok, gyermekko-
csik, ajándéktárgyak stb. — —
Téli sapkák, trikóingek, trikó-
nadrágok **hallatlan ol-
csó árban.**

Miklós és Markbreit
bazár, Frohner-szálloda mellett.

■ Az üzlethelyiség kiadó! ■

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapítottatott 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOS

cs. és kir. udvari butorgyáros
és a legújabb szabadalmazott asztalok
gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.
Gyártelep: Szálka-u. 5.
Teljes lakberendezések állandó kiállí-
táson. — Egyszerű, de kitűnő minő-
ségű, saját készítményű butorok, a
legfényesebb kivitelig, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal
készséggel, díjmentesen szolgálok.

Hajdu- megyében

eddig

8 főnyereményt

és

29 más nagyobb

nyereményt

fizettünk ki

Bebizonyított tény, hogy a magyar királyi
szab. osztálysorsjáték utján igen sokan
jutottak jóléthez, sőt gyakran nagy vagyonhoz
is: miáltal a magyar osztálysorsjegyek általános
kedveltségnek örvendenek. — Egyetlen más sors-
játék sem nyújt hasonlóan kedvező nyeresési esélye-
ket oly nagy összegű nyereményekkel, mint a ma-
gyar osztálysorsjáték.

A következő osztálysorsjáték hat osztályában 110.000
sorsjegyből 55.000 darabot, tehát a felét körülbelül

14¹/₂ millió korona készpénzzel sorsolják ki.

Főnyeremény esetleg egy millió korona, illetve 600.000,
400.000, 200.000, 2 á 100.000, 90.000, 2 á 80.000,
70.000 stb. stb.

A megrendeléseket 1. é. november hó 3-ig kérjük.

Az első osztályú eredeti sorsjegyek ára: egész kor. 12.—, fél kor.
6.—, negyed kor. 3.— és nyolcad 1 kor. 50 fill.
Sorsjegyeket postautalvány-összegek ellenében vagy utánvétellel küldünk.
Hivatalos nyeremény jegyzékekkel pontosan szolgálunk. — Játéktervet min-
den sorsjegy-küldeményhez mellékelünk.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, Gizella-tér 1. T.

Sürgöny-cím:
„Nemzeti Pénzváltó Budapest“

Intézetünk

abban a helyzetben
van, hogy bármily
nagy nyereményt —
még esedékesség előtt
is — a legszigorubb
titoktartás mellett, ju-
talékmentesen fizet ki
és ügyfeleinek min-
den irányban a leg-
messzebbmenő bizton-
ságot nyújtja.

**A legtöbb
főnyereményt**

nálunk
vásárolt sorsjegyeken
nyerték.

Uj bodega.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy

Első debreceni bodega

cimmal Kossuth-utca 6. szám alatt, közvetlenül a színház mellett, új bodegát nyitottam, a melyet költséget nem kimélve fényesen rendeztem be.

Uj üzletemben egész napon át színház után és éjjel is mindég hideg felvágottak, csemegék, különféle italok pontos kiszolgálás és mérsékelt árak mellett állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Szives pártfogást kér:

A tulajdonos.

A legjobb petroleum.

Csak egy próba rendelvény, és mindenki meggyőződhetik, hogy a legjobb petroleum

egyedül **Kovács János** petroleum kereskedőtől szerezhető be.

Megrendelhető **Blattner József** urnál, Csapó-u. sarkán és Hadházi utca 9. sz. a. Öt literenkint helyben házhoz szállítatik.

Erdélyi téli faj

A L M A

sárgakormos, aranyparmin, buzás

és batul

különként 12 kr.

válogatva külön árak.

Váray József

kereskedésében,

Piac, városi bérház.

Thea

sütemények és
cukorka külön
legességek

mindig frissen és nagy-
választékban kaphatók

Riesz Lipót

cukrásznál.

Piacz-utca.

Ez az igazi boldogság,

mert nem kell szabászatot
tanulni

és mindenféle divat után ellehet készíteni

a derékot

a minden művelt államban patenttorozott

női derék szabászati készülék
által.

Minden testre igazítható. Egy készülék ára 3 korona,
utánvétellel.

Kapható **Guschelbauer Antalnál**, Sopronban.

Ismételadók kedvezményben részesülnek

Telefon 323.

Hrabéczy Antal

Telefon 323.

Rendes árak!

ruhafestő. vegyszeti tisztító s fehérnemű gőz-mosó
és vasaló-intézete

Megbízások 24
óra alatt is tel-
jesíthetők.

Finom munka!

Debrecen, Széchenyi-utca 42. szám.

Van szerencsém az uri közönség szives tudomására hozni, hogy a kor kivánalmainak megfelelő modern berendezéssel

fehérnemű gőz-mosó
és vasaló-intézetet

nyitottam, mely vállalatom hivatva van a legkényesebb igényeket is kielégíteni.

Igen fontosnak tartom a megemlítésre, hogy gőzmosóamban a fehérneműt rontó minden művelet, mint chlórozás, kefével mosás stb. teljesen ki van zárva.

Szives támogatást kérve, megjegyzem, hogy helybeli t. megbízóim részére a fehérneműek elhozása és hazaszállítása végett gyűjtőkocsim díjtalanul áll rendelkezésre.

Teljes tisztelettel

HRABÉCZY ANTAL.